

V I E N Y B Ė

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

75 M. 6 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. VASARIO (FEBRUARY) 10 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Šiandien Vienybei 75 metai...

Šios savaitės Vienybės numerio data laimingu būdu sutampa su pirmojo Vienybės Lietuvninkų numerio pasirodymo data — 1886 metų vasario mėnesio 10 diena. Vadinasi, šiandien sueina lygiai 75 metai, kai mažame Pensilvanijos anglių kasyklų

srities miestelyje, Plymouth, Pa., pradėjo eiti WIENIBE LIETUWNIKU, kuri savo formatu buvo trigubai didesnė už dabartinę Vienybę.

Pradžioje Vienybė Lietuvninkų buvo "locnastis Juozapo Paukszcio ir Antano Pajaujo". Netrukus partneriai

išsiskyrė, ir jau nuo 10 numerio laikraštį leido vienas Paukštys. Redaktorium buvo pakviestas Tamošius Bočkauskas, pagarsėjęs savo Taradaikos ir Baltruviėnės pasakomis, o po trejeto metų pasitraukęs iš Vienybės ir įsteigęs savo laikraštį Saulę.

Vienybės Lietuvninkų kalba, kaip ir daugelio tų laikų atėvių, buvo paprasta, nesudėtinga, artima kapsų tarmei, žinoma, su nemenka lenkų kalbos bei kultūros įtaka.

"...WIENIBE tury žydet tarpe lietuwniku, kury kas ne dele iszejs isz Plymouth, Pa. ant dydeles ir gražios popieros, ajszklom litarom drukawota, o tyk. už du dorelus ant miatu" — rašė redaktorius T. Bočkauskas pirmajame Vienybės Lietuvninkų numeryje, savo "prakalboje".

Pirmieji Vienybės Lietuvninkų metai, šių dienų laikraštiniško akimis, buvo lietuviško žurnalizmo kūdikystės metai. Bet, kita vertus, Vienybė Lietuvninkų, kaip ir kiekvienas laikraštis, kurio svarbiausia paskirtis informuoti skaitytoją, buvo verta savo visuomenės — kokia tada buvo: neorganizuota, menkai apsišvietusi, be draugijų, be namų, be vadų, be kunigų, be bažnyčių... Tai buvo Amerikos lietuvių bendruomenės kūrimosi pradžia, ir Vienybės Lietuvninkų leidėjams bei redaktoriams ant savo pečių teko pajusti nelengvą atsakomybės našta. Ne be to, kad tais pačiais 1886 metais Vienybės pastogėje buvo įsteigtas Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, vėliau, metų sąvartoje, suskilęs į atskirus tris susivienijimus...

Per tuos 75 metus Vienybėje keitėsi leidėjai, redaktoriai, ideologinė kryptis, nekalbant jau apie laikraščio leidimo vietą. 1907 metais atsikrausčiusi į Brooklyną, Vienybė Lietuvninkų vėl buvo leidžiama dviejų asmenų — J. J. Paukščio (antrojo) ir K. Brazio. Antrajam Paukščiui irgi mirus, Brazys laikraštį perleido naujai suorganizuotai Vienybės bendrovei, kuri tuojuo pakeitė, arba, tiksliau sakant, suprastino jo vardą, iš apyvaros išimdama "lietuvininkų" žodį.

Tai buvo tuojuo po antrojo pasaulinio karo, atsikuriant (Nukelta į 5 psl.)

RUTA LEE KILMONYTE, izymi Hollywoodo aktore, dalyvaus Vienybės deimantines sukakties minėjime ir vadovaus jo iškilniui programai, balandžio 16, Academy of Music, Brooklyne.

Rūta Lee Kilmonytė vaidina Eichmanno meiluzės rolę

VLADAS BAKŪNAS

Mūsų korespondentas Los Angeles, Cal.

Rūta Lee Kilmonytė, filme "Operation Eichmann", kurią praėjusią savaitę galutinai užbaigė "Allied Artists" filmų bendrovė Hollywoodo, vaidina vieną pačių pagrindinių rolių — A. Eichmanno meiluzės vaidmenį, kuris normaliai turėjo atitekti A. Eichmanno žmonos rolei. Bet kol A. Eichmanno žmona yra gyva ir filmas surežisuotas be jos sutikimo — žmonos rolę

įterpti filme nebuvo (juridiniai) įmanoma, nes tokiu atveju, kažkur Argentinoje gyvenanti, Eichmanno žmona galėtų šiai filmų bendrovei iškelti civilinį įieškinį už jos, kaip žmonos, privataus gyvenimo bruožų panaudojimą filmui be jos sutikimo.

A. Eichmanno pagrobimas iš Argentinos praėjusiais metais, kai jį Izraelio agentai jėga iš ten pargabeno į Iz-

raelį, buvo viena didžiausių sensacijų nuo pat antrojo pasaulinio karo pabaigos. Nenuostabu, kad Hollywoodo filmų pasaulio apskresnieji agentai tuojuo pat sukruošė šią sensaciją "įamžinti" filmų ekrane. Laiko likę buvo nedaug, nes filmo premjerą buvo norima sutapdinti su A. Eichmanno teismo Izraelyje pradžia — kovo 16 d. Vadinajėga iš ten pargabeno į Iz-

(Nukelta į 2 psl.)

DABAR

Juozas Tysliava

Draugas, Darbininkas ir Tėviškės Žiburiai, atrodo, nesusišneka su savo bendradarbiais, linkusiais kitaip galvoti negu jų redaktoriai.

Tiesa, Darbininkas "užtaria" savo bendradarbių A. Šalčių ir Naujienų komentarą apie jį šitaip komentuoja: "Naujienos vasario 1 bulvarinio tono korespondencijoje iš New Yorko ... pirštu rodo į A. Šalčių, nors nesumini jo pavardės. Mini jį kalbėjusis ir su Sovietų atstovybės antruoju sekretorium L. Kapočium, daro aliuzijas į piningą paramą..."

Faktiškai "pirštu rodo į A. Šalčių" ne Naujienos, bet Darbininkas, kurio redaktorius, matyt, nenusimano, kad dabar jau ne Naujienos, o Darbininkas dėl to gali būti atsakomingas...

Lygiai Darbininkas pro šalį prašauja, cituodamas V. Rastenio žodžius apie "Darbo buvusio kolektyvo žmones", būtent, "ar jie tikisi ką laimėti lietuvių tautai, ar jau lenda į kapituliacijos kilpą"...

"Look who's talking", kaip angliai sako.

Amerikos lietuvių visuomenė dar niekad nėra mačiusi tiek daug "šaperonų", saugojančių jos nekaltbę nuo komunistų kaip dabar, tūkstančiams mūsų tautiečių atbėgus nuo komunizmo grėsmės.

Lyg, rodos, senoji Amerikos lietuvių visuomenė nebūtų mylėjusi Lietuvos, nebūtų sudėjusi savo aukos nepriklausomybės atstatymo aukurui, nebūtų aukavusi Ginkų Fondui ir pagaliau nebūtų ištiesusi pagalbos ranką savo kraujo broliams ir seserims.

Žmonės, kurie dabar laikraščiuose, anot Binkio, "taškosi rašalo jūromis", įieškodami savo ir kitų tarpe pasidavėlių Maskvai, atrodo, užmiršo, arba niekad nežinojo, kad senosios Amerikos lietuvių kartos veikėjai ir jų laikraščiai, kaip Vienybė ir kiti, kovojo su Laisvės ir Vilnies tipo komunistais dar tada, kada Lietuvos valstybės vyrai ir moterys Kaune laikydavo garbę lankytis Sovietų pasiuntinybėje...

Vieno laikraščio bendradarbis, perskaitęs kitame laikraštyje įspėjimą, kad reikia geriau pažinti savo priešus, tai yra — komunistus, sarkastiškai išsišiepė: lyg mes jų dar ne nepažintume... (Nukelta į 4 psl.)

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

DR. M. J. VINIKAS, SLA sekretorius, miręs praeitą trečiadienį. Pašarvotas J. Garšvos laidojimo įstaigoje, kur šį šeštadienį įvyksta atsiveikinimas su velioniu. Kūnas išvežamas į krematoriumą sekmadienį, 2 val. po pietų. Plačiau apie velionį — 12 puslapyje.

Lietuviai Kalifornijoje

Vladas Bakūnas

(Atkelta iš 1 psl.)

si, kai A. Eichmannas, žydų valstybės, jo nusikaltimo metu dar neegzistavusios, kaltinamas 6,000,000 žydų išžudymu, kovo 16 d. pradės slinkti kartuvių kryptimi — kurlame nors Hollywoodo turtingiausių kinų teatrų praislės jo žiaurios karjeros pavalzdavimas filme, — filme, kur po paties A. Eichmanno rolės vaidina Werner Klempere (svarbiausiąjį vaidmenį atlieka lietuvaitė Rūta Lee Kilmonytė.

Besikalbant praėjusį sekmadienį su Rūta, įpasidžiaugė, kad šis filmas jau baigtas (vos prieš porą dienų) ir dabar galinti jau ne tik pailsėti, bet ir dirbti kitur — šiuo metu su TV Zane Grey. Eichmanno filmas esąs neilgas, nes surežisuotas pasukomis, norint, kad jo premjera galėtų būti sutapdinta su Eichmanno bylos pradžia Izraelyje. Turint galvoje Eichmanno bylos aplinkybes, kurios sukėlė nepaprastą susidomėjimą visame pasaulyje, nesunku įspėti, kad ir filmas "Operation Eichmann", bent pradžioje, susilauks nepaprasto dėmesio publikoje ir filmų kritikų tarpe.

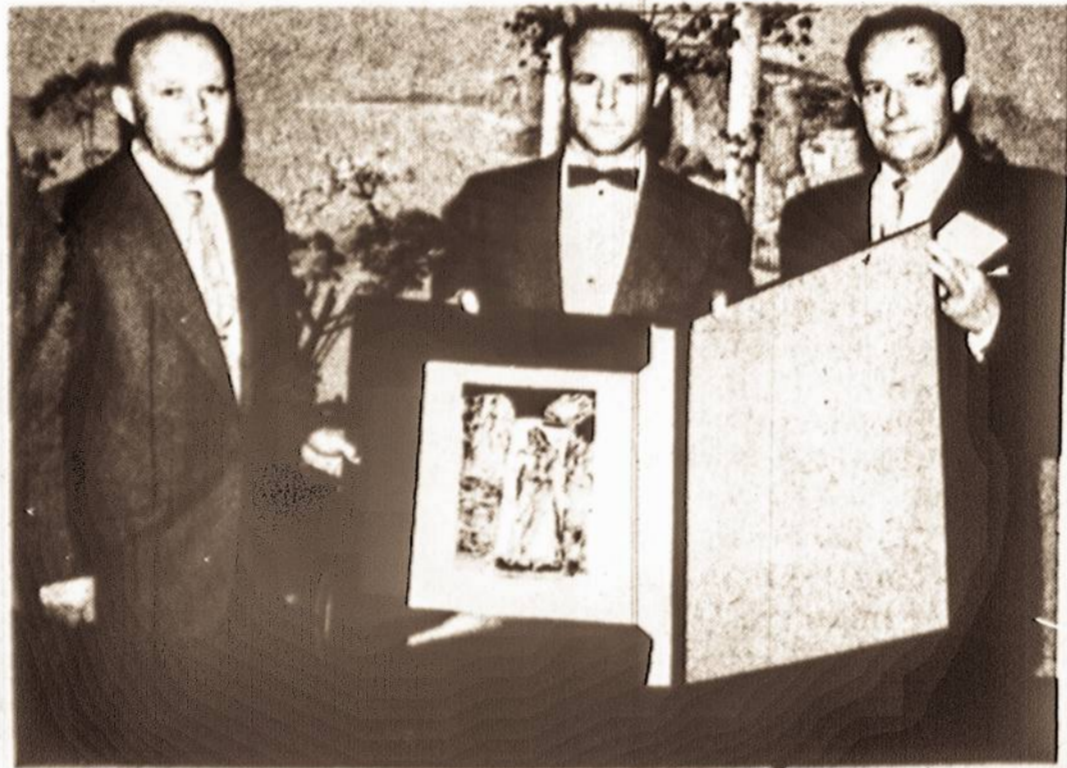
Antrasis Kultūros klubo susirinkimas įvyko lietuvių namuose, vasario 4 d., kurio metu dail. V. Vaitiekūnas skaitė paskaltą temą "Abstraktinio meno atsiradimo priežastingumas". Paskaita sukėlė nemaža pasisakymų iš publikos, kurios tarpe matėsi gana stambių mūsų kolonijos intelektualų.

Ta proga buvo prisimintas poetas V. Mačernis. Violeta Mitkutė (poetės D. Mitkienės dūkra) padeklamavo iš Mačernio kūrybos — "Penktoji vizija".

Susirinkusieji pagerbė ir poetą Faustą Kiršą, gyvenantį Bostone, jo 70-ties metų amžiaus sukakties proga — pasiūnčiant jam sveiklinimą su visų susirinkusiųjų parašais. Kitas klubo susirinkimas numatytas šio mėnesio gale, su J. Tininio paskaita apie lietuvių kalbą.

Mažosios Lietuvos Bičiulių (ar kuriuo kitu vardu steigėjai norės pavadinti draugijos steigiamasis susirinkimas

šaukiamas vasario 12 d. (sekmadienį) 2 val. p.p. lietuvių namų svetainėje. Neseniai įvykęs mažlietuvių posėdis, be kita ko konstatavo būtiną reikalą Klaipėdos krašto ir išviso Mažosios Lietuvos klausimais budėti ne tik sveikųjų tarpe bet ir savųjų eilėse, nes laikui slenkant tie klausimai pradedama jau apleist. Kaip pavyzdys tokio "apsileidimo" ar nenusivokimo panašiuose reikaluose buvo prisiminta čia pat šiomis dienomis pasirodžiusio lietuviško mėnesinio žurnalo, ku-

L. Briedžio nuotraukos

Los Angeles Cal. Skautų Tėvų Komitetas š. m. sausio 28 d. įvykusiame balijoje, įteikė dail. Jonyno piešinį M. Naujokaičiui, kaip padėką nuoširdžiai dirbusiam rajono pareigose trejus metus. Iš k. į d.: F. Karalius, M. Naujokaitis ir Fiedzinskas.

ris, ryšium su sausio 15-tąja (Klaipėdos krašto prisijungimo prie Lietuvos sukaktimi) — iš savo pusės tam klausimui neparodė jokio dėmesio...

Šiurpas nukrėtė šiandien rytą besiklausant žinių apie žiemos varžtus New Yorke ir mero Wagnerio patvarkymus kovai su "žiemos bėdomis"... Tai priminė man kai kurių draugų New Yorke ir Chicagoje pastabas, kad laiks nuo laiko rašant iš Kalifornijos neužmiršti ir tokio "tuščio" dalyko — kaip pav. klimatas. Taigi — kai New Yorke jūs (vasario 5 — sekmadienį) negalite ištraukti savo automobilų iš sniego pusnių, čia, Los Angeles, mūsų vaikai, čiulpdami "ice cream", basi ir vienmarškiniai švirkštais pila vandenį ne tik ant automobilų (juos plaudami), bet ir ant savęs — vėsindami gerai nuo saulės parudavusią odą.

Tikrai dėdės Samo kiemas didelis: kai viename jo gale nuo šalčio reikia susitraukus triboj tūnoti, tuo pačiu metu kitame jo gale — saulė žeme ritinėjasi...

Los Angeles, Calif. Skautų Tėvų komiteto balijoje, koncerting minėjimo dalį atlikusieji: iš k. į d.: muz. B. Budriūnas, R. Aukškalnytė, B. Reivydaitė ir R. Dabšys.

L. Briedžio nuotrauka

Naujoji Balfo Los Angeles skyriaus vadovybė: Sėdi iš k. į d.: I. Medziukas, S. Šakienė, buv. pirm. A. Dabšys, P. Raulinaitienė, naujasis pirm. V. Pažiūra, M. Gliudienė. Stovi iš k. į d.: V. Kazlauskas, J. Motiejūnas, Vl. Bakūnas, J. Gliuda, J. Trušauskas (trūksta A. Ažuolaitienės).

Vasario 16 minėjimas

Kearny, N. J. — Sausio 29 d. natorius R. Meyner, sen. Williams, kongresmanas Rodingo, Kearny miesto meras J. Healy, advokatas Ch. Paulis, Balfo reikalų vedėjas kun. L. Jankus ir kt.

Bus ir meninė dalis. Į naująją Tarybos valdybą išėjo: Fr. Gelinitis — pirmi-ninku, Vl. Dilis — sekretori-riumi, L. Morkūnas — išdi-ninku, P. Velevas, A. Vitkauskas, Rugys ir J. Trečiokienė — vicepirmininkais.

Į revizijos komisiją — J. Kralikauskas, dr. P. Young ir Iz. Dillienė.

Naujajai valdybai linkėtina sėkmės ir pasiryžimo savo užduotyse. Ypač mes, New Jersey lietuviai, visi, kaip vienas, dalyvausime Lietuvos Nepriklausomybės minėjime, kuris, kaip aukščiausias mi-nėtas, šiemet bus Kearny ir apims visą New Jersey. Tai mūsų visų didžioji tautos šventė, o kartu ir protestas dėl padarytų mums skriaudų.

Dalyvavo apie 40 atstovų. Taryba patiekė visą eilę dienorvarkės punktų, kurių svarbesnieji buvo bendras Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo surengimas, naujos valdybos išrinkimas, lėšų verbavimas ir kt.

Pirmininkas Andr. Salvest nušvietė Tarybos nuveiktus darbus ir būsimuosius uždavi-nius. Pranešimus patiekė išd. L. Morkūnas, sekretorius Vl. Dilis, vicepirmininkai dr. P. Young, P. Velevas ir J. Trečiokienė.

Nutarta New Jersey bendrą Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą surengti Kearny — Lietuvių Katalikų Bendruomenės Centro salėje — vasario 12 d. 2 val. po pietų.

Į minėjimą pakviesti guber-

J. MELYNIS

Didžiausia paminklų gamybos įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas

3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILLINOIS
(Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEdarcrest 3-6335
KALBA LIETUVIŠKAI

Tarnauja daugiau, kaip šimtą metų

PASKUTINIŲ NUTARIMU
IŠMOKAMI DIVIDENDAI **3 3/4%** I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3 1/2 % regularaus plus 1/2 % specialaus).

3 1/2% per metus *Reguliarus metų ketvirčio dividendas*

Nuo DEPOZITO-DIENOS
Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Uželkite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK
A MUTUAL BANK

"...kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMSI!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Nuo pirm. iki penktadienio 9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v.
P-Resident 3-7000
Member Federal Deposit Insurance Corporation.

Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Avenue
Nuo antradienio iki penkt. 9 v. r. - 3 v. p. p.
Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v.
STagg 2-6676

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE
Cafe
1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

LIETUVIAI ADVOKATAI
S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA ISTEIGTA 1924 M.
Schuyler Savings & Loan
ASSOCIATION OF KEARNY, NEW JERSEY
Nuo 1960 m. liepos 1 d. už sutaupus moka

4%

Be to, duoda paskolas namams, išrašo pašto perlaidas (money orderius), taupo pinigus Kalėdų šventėms (x-mas Club), skolina pinigus taupytojams, priima mokesčius už elektrą ir gazą.

Federal Savings and Loan Corporation narys
Julius Paknis, Prezidentas Petras Velevas, Sekretorius Juozas Balza, išdininkas
- Išskirk šią atkarpą ir siųsk -
SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
24 Davis Ave., Kearny, N. J.

DETROITO LIETUVIŲ DIENOS

“Ugnelė gėsta jau, širdis apmiršta, be baimės, be kovos, be kartėlio” ... Šiuos būdingus Detroito lietuviui žodžius dainuoja Medardas Bavaras savo eilėraštyje – Ruduo Michigan Avenue. Juk daugelis lietuvių pasitraukia iš lietuvių fronto Medardo žodžiais tariant be baimės, be kovos ir be kartėlio... Lietuviškoji kolonija, kuri prikaityta apie 20,000 lietuvių, kurių tarpe apie 3,000 naujai atvykusių iki šio laiko nesugebėjo pastatyti namų, kokius turi kitos lietuvių kolonijos. Neseniai grįžęs iš kelionės po Pietų Ameriką Kazys Gogelis, perteikdamas kelionės įspūdžius per “Lithuanian Voice” radijo valandėlę išsireiškė, kad jeigu mes detroitiečiai padarytume tiek kiek padarė tenyksičiai lietuviai, turėtume didžiausius stiklinius lietuviškus rūmus. Tuo tarpu kaip žinome lietuviškieji rūmai tebėra projektų vystyklėliuose, kuriuos bendruomenė jau seniai bebuvę vedinusi...

VI. Sakalys

Iš šios apatiškai nusiteikusių jau amerikonišku stiliumi gyvenančios minios išsiskiria keletas šimtų lietuvių, kurie dalyvauja parengimuose, minėjimuose, koncertuose, paskaitose ir kurie savo aukomis palaiko kultūrinę kolonijos judėjimą. Kur nenuėsi – vis tie patys veidai. Kartais po 200, kartais po 300 susibūrę savo dalyvavimu padrašina menines pajėgas reikštis toliau.

Vietinės meninės pajėgos šiame sezone davė du dėmesio vertus ir vaidybinių pozūrių nusisekusius spektaklius. Tai A. Skėmos “Žvakidė”, kurią pastatė rež. J. Pusdešris su “Alkos” kolektyvu, minint 10 metų veiklos sukaktį. Ši drama bus pakartota Chicagoje kovo 19 d. Be Amerikos Liet. Balso Radijo klubo sponsoriavimo vargu ar būtų išvydę šį šviesos kūrinį.

Antrasis spektaklis “Nežinomoji”, po “Dr. Vincas Kudirka”, vienas iš geriausių Detroito Dramos Mėgėjų pastatymų, kurį režisavo Z. Arlauskaitė – Mikšienė, praėjo su dideliu pasisekimu. Per trumpą laiką su šia drama buvo gastroliuota Londono, Toronto ir Clevelando lietuvių kolonijose ir visur publika spektaklį priėmė su pasitenkinimu ir ašaromis... R. Lišauskaitė, V. Žebertavičius ir A. Pesys, šiame veikalė toli prašoka mėgėjišką lygį, net ir kitiems vaidiloms rodant daug didesnę pažangą nei yra galima tikėtis iš mėgėjų.

Chicago Lietuvos operos choro koncertas įvykęs sausio 28 d. paliko labai gerą įspūdį. Tiek moterų, tiek vyrų chorai yra labai gerai paruošti ir jų dainos ar operų ištraukos tobulu išpildymu imponuoja klausytoją. Solistai D. Stankaitytė, St. Baras ir J. Vaznelis, kaip ir visuomet, buvo nepaprastai puikūs. Tačiau šio koncerto metu jiems jau reikėjo derintis prie choro ir kai kas galvoja, jog jų pavienis pasirodymas, kaip kad buvo prieš kiek laiko Birutėčių suruoštame koncerte, duoda daugiau laisvės parodyti savo talentą.

Beje, po šio koncerto spaudoje tilpęs atsiliepimas remiantis svetimtaučių muzikų autoritetu, kad jiems Baras ir Vaznelis patiko, gi iš Stankaitytės galima daug tikėtis tik ateityje ir pastaba “norime manyti, jog jie šikart klydo” kažkaip nuskamba disonansu. Paliekant koncerto vertinimą meno kritikams, reikia pasakyti, kad ir eiliniam muzikos mėgėjui yra aišku, jog iš solistų Baro Vaznelio ir Stankaitytės mes jau sulaukėme ko tikėjomės ir su kiekvienu jų pasirodymu jie mums atrodo tobulesni, ką rodo Detroito publika savo atsilankymais, nežiūrint, kad jie pas mus svečiuojasi labai dažnai. Tikrumoje jie yra mūsų didieji talentai ir mikroskopinių tobulųjų teješko specialistai.

Steigiamojo Seimo sukakties minėjimas atsilankiusios publikos gausumu prašoko iki šiol visus būvusius minėjimus ir buvo gražiai aprašytas Vienybėje. Patiko jis ir Dirvos korespondentui K. Jurgučiu. Tik jis buvo npatenkintas prel. M. Krupavičiaus kalba. Ir pareiškė, kad jeigu jis būtų tautininkas, protestuotų prieš prelato pareiškimą, jog tautininkai buvo priešingi žemės reformai. Protestuoti galima ir nebūnant tautininku, bet ginant tautininkų partinius interesus, tačiau istoriniai faktai mums kalba, kad tautininkai žemės reformos įstatymą pataisė dvarininkų naudai. Antroji jo interpretacija buvo apie vėją. Vėjas gali būti simbolis jaunystės gaivalingumo ir jėgų ir gali būti simboliu tuštumo, kuri jis užpildo. Kurį prasmę pavartojo prelatas ir kurių interpretavo Jurgutis savo korespondencijoje, minėjimo dalyviams yra aišku. Tik kitiems neaišku, kodėl Jurgutis, nebūdamas tautininkas, galvoja ir daro kaip Dirvos tipo tautininkas.

Neseniai buvo pašventinta Dariaus ir Girėno Klubo vėliava. Projekto autorius V. Ogilvis. Po šia vėliava yra susibūrę apie šimtas detroitiečių. Jų veikla yra gerai organizuota. Jeigu jie į savo parengimą sutraukė virš 300 žmonių, tai yra tiek kiek ir bendruomenė į Naujųjų Metų sutikimą, daromos išvados kad klubo svaris visuomenėje yra didelis.

A. Noraus nuotrauka

Rasa Lišauskaitė - Zakalinos rolėje “Nežinomosios” pastatyme.

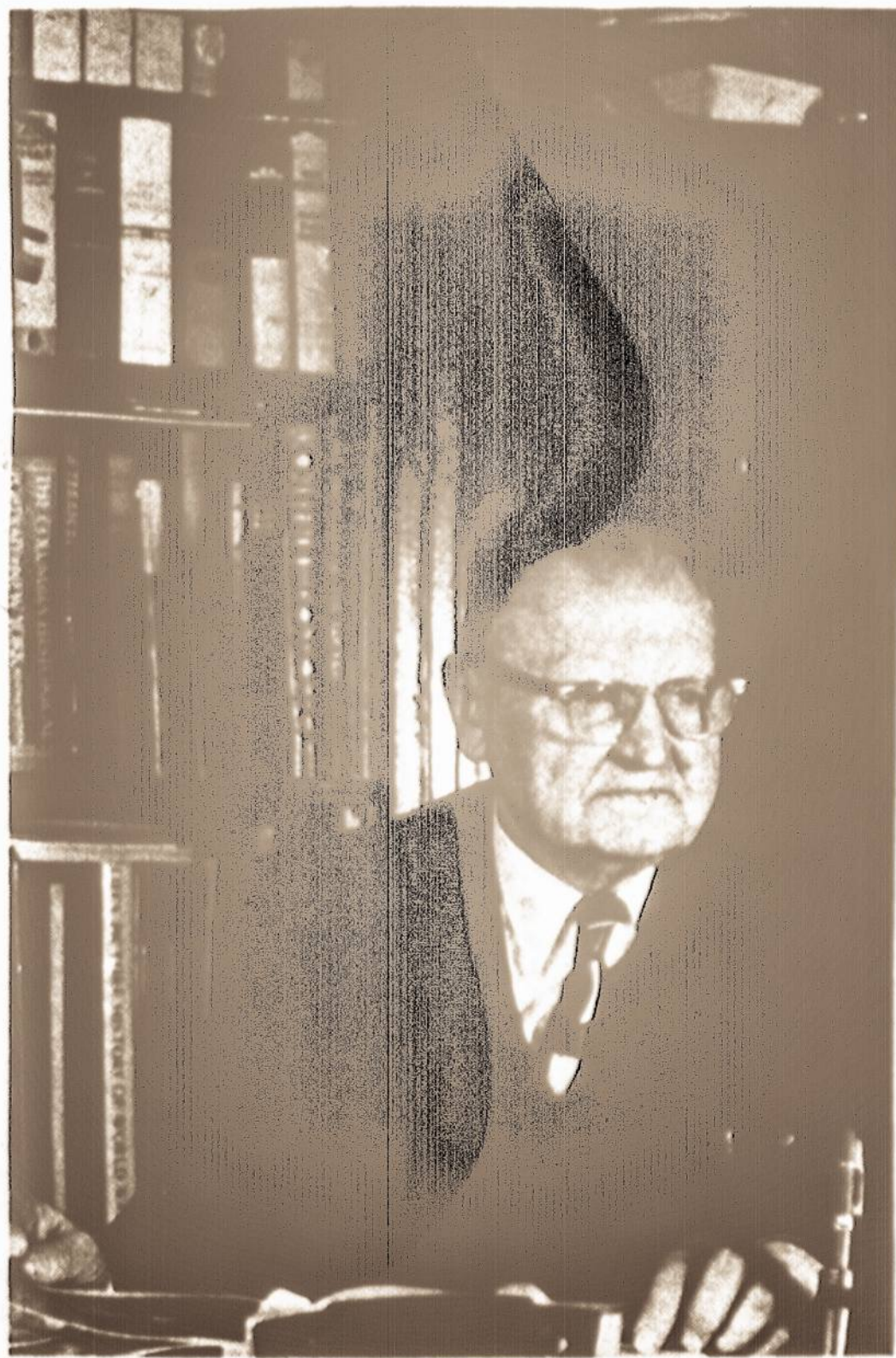
A. Noraus nuotrauka

Vincas Zebertavičius Leroko rolėje “Nežinomosios” pastatyme.

A. Noraus nuotrauka

Marijona Žalkauskienė, po Sibiro tremties laiminga pasiekusi laisvės kraštą ir pamąšiusi savo vaikus ir anūkus.

A. Noraus nuotrauka

Feliksas Motuzas, visuomenininkas, organizatorius, spaudos ir scenos bendradarbis, praėjusiais metais atšventęs 55 metus visuomeninės veiklos sukaktį, o dabar vasario 2 dieną peržengė 70 metų savo amžiaus slenkstį. Šia proga Detroito organizacijos sudarė komitetą, kuris rengia kovo 11 dieną Jubiliatui F. Motuzui pagerbti bankietą. Tada ir Vienybė duos platesnį žodžių ir vaizdų reportažą.

Visuomenininkas Feliksas Motuzas vasario 2 d. sulaukė 70 metų amžiaus. Tai žmogus, kuris visą amželį dirbo, dirba ir dirbs visuomeninį tautinį darbą. Detroito 18 organizacijų sudarė komitetą, kuriam vadovauja A. Norus ir kovo 11 d. St. Clements salėje prie Michigan ir 25 gatvių ruošia jo pagerbimo bankietą.

Per pusmetį netekome dviejų jaunų žmonių, sulaukusių po 30 metų. Vasaros metų automobilio katastrofoje žuvo Liu-

das Visminas, buvęs knygų leidėjas ir pats gambiai valdęs plunksną. Dabar neseniai negras nudūrė Algį Jarašiūną, kuris turėjo gabias rankas drožinėti ir lakią vaizduotę poeziją kurti.

Iš Lietuvos paskutiniame pusmetyje atvyko trys jaunuoliai Vidmantas Brazys, 17 metų, Dalia X ir Zita Sukauskaitė. Vienas po kito jie įsijungia į jaunimo eiles, į organizacijas, į tautinius šokus. (Nukelta į 8 psl.)

WIENIBE LIETUWNIAU.

Nr. 1

PLYMOUTH, PA. Diena 10 VASARIO (Lietis) 1961 m.

Miastas 1

WIENIBĖ LIETUWNIAU

Ne vėliau kaip 2 savaites prieš savaitės pabaigą, t. y. penktadienį, turime išleisti savaitinį numerį. Šis numeris bus išleistas penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d. Ši savaitė bus išleista penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d. Ši savaitė bus išleista penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d.

PRAMABA

Wienibė Lietuwniaū, mėnuo kartą, t. y. penktadienį, turime išleisti savaitinį numerį. Šis numeris bus išleistas penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d. Ši savaitė bus išleista penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d.

Ne vėliau kaip 2 savaites prieš savaitės pabaigą, t. y. penktadienį, turime išleisti savaitinį numerį. Šis numeris bus išleistas penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d. Ši savaitė bus išleista penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d.

Ne vėliau kaip 2 savaites prieš savaitės pabaigą, t. y. penktadienį, turime išleisti savaitinį numerį. Šis numeris bus išleistas penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d. Ši savaitė bus išleista penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d.

Ne vėliau kaip 2 savaites prieš savaitės pabaigą, t. y. penktadienį, turime išleisti savaitinį numerį. Šis numeris bus išleistas penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d. Ši savaitė bus išleista penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d.

Ne vėliau kaip 2 savaites prieš savaitės pabaigą, t. y. penktadienį, turime išleisti savaitinį numerį. Šis numeris bus išleistas penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d. Ši savaitė bus išleista penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d.

Ne vėliau kaip 2 savaites prieš savaitės pabaigą, t. y. penktadienį, turime išleisti savaitinį numerį. Šis numeris bus išleistas penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d. Ši savaitė bus išleista penktadienį, t. y. rugpjūčio 11 d.

"TAJP UŽGIMĖ TAS JAUNAS RASZTELIS WARDU WIENIBE..."

75 metai...

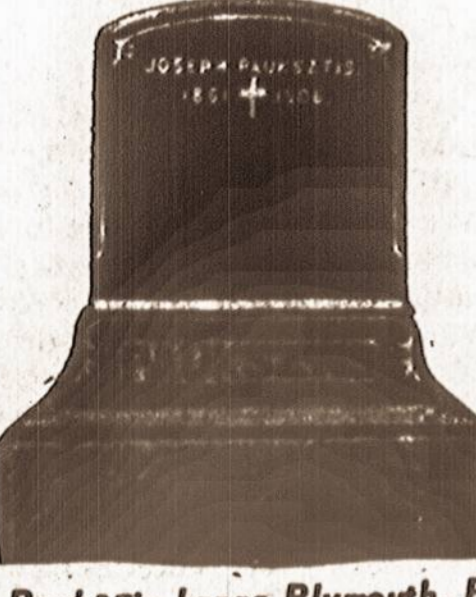

Juozas Paukstis Vienybės įsteigėjas

(Atkelta iš 1 psl.)

Lietuvos valstybės nepriklausomybei. Tada tris kartus einančiai Vienybei teko vadovauti Lietuvos Laisvės Paskolos Lakštų vajui, net atsiskaitus sumanymo leisti laikraštį kasdien. Tik žymiai vėliau, 1937 m. sausio 1 d., Vienybė tampa dienraščiu. Tačiau, per tuos 75 metus Vienybei teko eiti vieną, du, tris ir šešis kartus savaitėje.

Dabar Vienybė leidžiama kartą savaitėje. Ir to užtenka,

J. Paukstis kapas Plymouth, Pa.

nes lietuviško gyvenimo, buities ir veiklos ratas neapsisuka dažniau kaip kartą savaitėje. Jo veikla po plačiąją Ameriką išbarstytose lietuvių kolonijose prasideda penktadienio vakarą ir baigiasi sekmadienio naktį... Kada didieji Amerikos dienraščiai, žinių pranešimo lenktynėse šiandien nespėja su radijo ir televizijos stotimis, tai ką jau bekalbėti apie mūsų laikraščius...

Tokia, trumpai suglaudus, Vienybės 75 metų gyvatos istorija, kuri bus plačiau ir nuodugniau pavaizduota specialiai šiam tikslui išleistame Deimantinio Jubilejaus numeryje. Kaip ten bebūtų, Vienybė yra vienintelis laikraštis pasaulyje, kuris be pertraukos ėjo nuo pat mūsų tautinio atgimimo aušros. Tai istorinės reikšmės įvykis ir todėl visi šie 1961 metai yra Vienybės deimantiniai metai. Pirmiausia ši sukaktis bus paminėta koncertu ir balium, kurie įvyks antrąjį sekmadienį po Velykų, balandžio 16, Brooklyn Academy of Music ir Granada viešbučio salėse, Brooklyne. Bus ir daugiau minėjimų, bet apie tai vėliau. Deimantinės Vienybės numeris, su skaitytojų sveikinimais ir bendradarbių atsiminimais, pasirodys šių metų pabaigoje.

Naujojo JAV prezidento inauguracijos proga, Vliko pirmininkas pasiuntė sveikinimo telegramas naujam JAV Prezidentui, Vice-Prezidentui ir Valstybės Sekretoriui. Iš visų gauti padėkos laiški, kurias reiškia viltis, kad Lietuva susilauks laisvės, kurios ji taip nori ir kurios stiekia.

Domninkas Bačkuskas Pirmasis Vienybės redaktorius

Dabar (Atkelta iš 4 psl.)

Kad daugiau nebūtų abejonės, kas iš tikrųjų pradėjo kultūrinį bendradarbiavimą su komunistais, aš čia pakartosiu savo paties žodžius, parašytus truputį daugiau kaip prieš 20 metų. Štai:

"Tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos buvo labai draugiški santykiai. Ypač kultūrinio gyvenimo srityje. Lietuvos rašytojai, menininkai ir spaudos žmonės lankėsi Sovietų Sąjungoje. Rusų rašytojai taip pat nepasilikę skolingi savo draugams Lietuvoje. Ir jie lankėsi Kaune, Vilniuje. Be to, Maskvoje buvo surengta Lietuvos knygos paroda, apie kurią rusų spauda labai palankiai rašė. Lietuvoje taip pat buvo stengiamasi nuodugniai susipažinti su Sovietų Sąjungos tautų kultūra. Tik šiomis dienomis Lietuvos vyriausybės nariams ir kitiems žymesniems asmenims buvo išsiuntinėtas tokio turinio kvietimas:

'Lietuvių Draugijos SSSR Tautų Kultūrai Pažinti Valdyba maloniai kviečia Tamstą atsilankyti į SSSR gamybos kino filmo 'Vyriausybės narys' demonstravimą š. m. birželio 15 d. lygiai 14 val. 30 min. kino Romuva patalpose — Kaune, Laisvės al. 36 n.'

Bet... kai šio rusų gamybos filmo demonstravimas jau buvo baigtas ir žiūrovai apleidę teatrą ėjo namo, tai Laisvės Alėja riedėjo Sovietų tankai, žygiavo raudonosios armijos daliniai, o viršum Kauno, vakarų kryptimi, skrido bombonešiai. Žmonės buvo nustebinėti Sovietų Sąjungos kultūra."

Brazilija pardavė Lietuvą už kavą

Šiomis dienomis viso pasaulio lietuvius apibėgo žinia, kad naujojo Brazilijos prezidento Janio da Cilva Quadros vyriausybė atšaukusi Lietuvos įgaliojoto ministro dr. F. Meierio diplomatinį pripažinimą. Tas sprendimas palletės ir Latviją su Estija.

Iki šiol tarp Brazilijos ir Sovietų Sąjungos tebuvo prekybos santykiai, bet diplomatiniai santykiai ji su Maskva neturėjo. Dabar ne tik diplomatiniai santykiai būsią atnaujinti, bet ir biznis praplėstas. Kalbama, kad Maskva, žadėdama padidinti kавos pirkimą Brazilijoje, Baltijos

valstybių nepriklausomybės pripažinimo atšaukimą pastačiusi kaip sąlygą. Kitais žodžiais, Brazilija pardavė Lietuvą ir kitas dvi Pabaltijo valstybes už... kavą. Faktiškai, tai jau antras toks smūgis lietuviams. Anąmet Vatikanas, dabar Brazilija.

Jeigu ši nemaloni žinia patvirtintų, tai iš buvusių Lietuvos atstovybių Pietų Amerikoje, bepalikytų tik vienas dr. Grauzinis Montevideo, Urugvajuje. Faktiškai Lietuvos atstovystybė, kuri dabar yra Urugvajuje, savo laiku buvo priversta tenai kraustyti iš Argentinos. Mat, tada dik-

torius Peronas taip pat įsigeidė "normalių" santykių su Maskva.

Dr. A. Trimakas, Vliko pirmininkas, vasario 2 d. lankėsi Valstybės Departamente, Vashingtone, kur J. Kačkuskas, Lietuvos atstovas JAV, jį pristatė naujesiems Valstybės Departamento pareigūnams, kurie susiduria su Lietuvos reikalais. Per daugiau kaip valandą užtrukusį pasikalbėjimą buvo paliesti įvairūs su Lietuvos laisvės byla susiję klausimai.

D. Nargelevičius

Tęsinys

Nors krašto apsaugos ministru buvo teisininkas pulkininkas Papečkys, tačiau praktiškai visus reikalus tvarkė naujas gen. štabo viršininkas pulkininkas Škirpa. Iki jo štabo viršininkai buvo kitataučiai, baigę rusų generalinio štabo akademią. Pulk. Škirpa buvo pirmasis tikras lietuvis šiame poste, baigęs generalinio štabo akademią vakaruose.

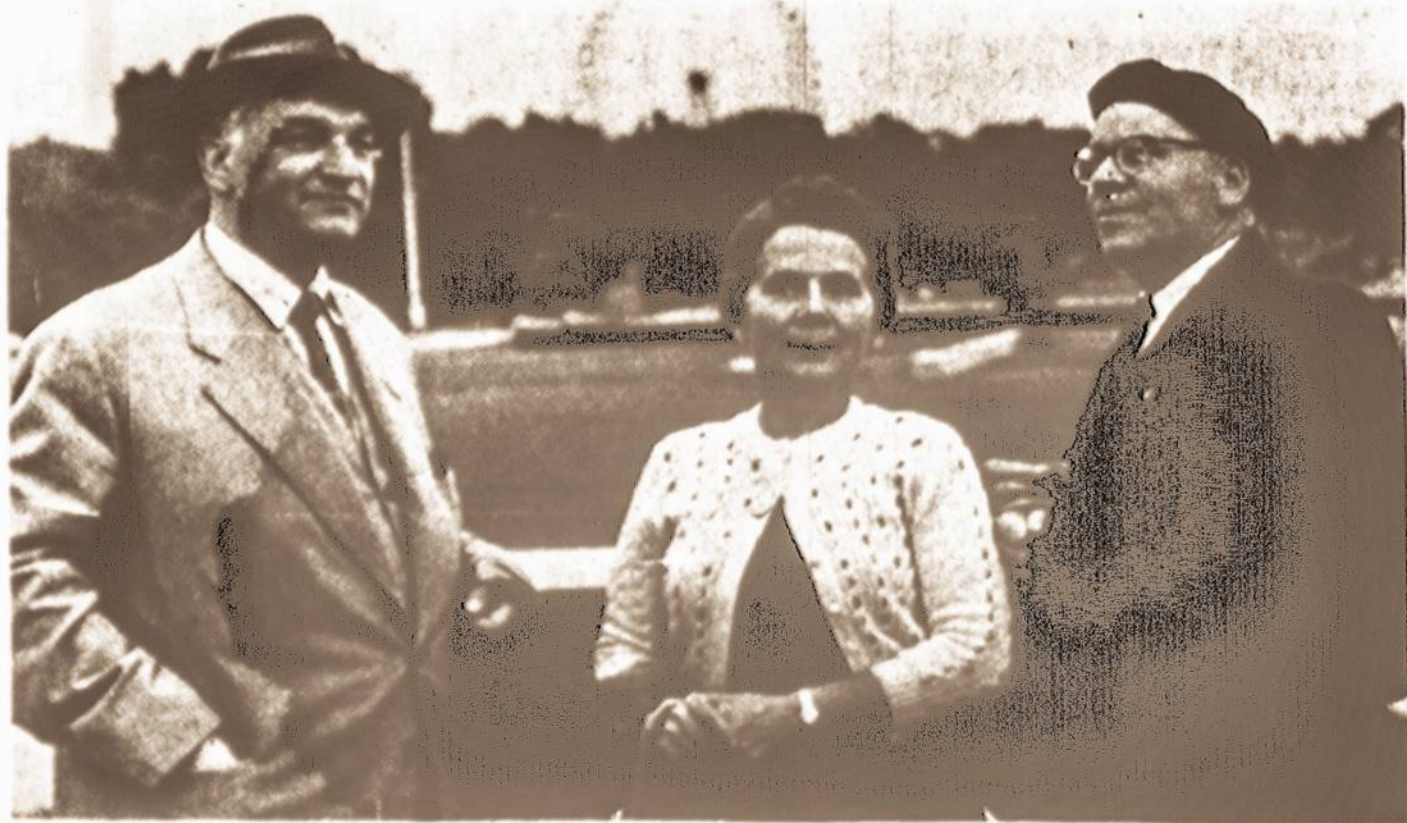

Gen. štabo viršininkas pulk. K. Škirpa

Gerų norų perreformuoti mūsų kariuomenę vedamas, pulkininkas Škirpa, neturėdamas administracinio patyrimo, griebėsi kariuomenę reformuoti karininkų kadro valymu. Tokia energinga pradžia sukėlė karininkų tarpe tikrą paniką ir net apolitinį karininkus nutėkė prieš vyriausybę.

Lygia greta "valymas" vyko ir kitose įstaigose. Deja, nevisur laimingai. Pvz., Eltos direktorium buvo paskirtas mažamokslis Justas Paleckis. Žemės Banko valdytojas ekonomistas Radušis, turėjęs gana patyrimo, buvo pakeistas inž. matininku Račkausku, kurio nenusimanytas kredito reikaluose buvo plačiai linksniuojamas bankininkų sferuose.

Tokiu būdu, valdant pagal konstitucijos raidę, krašte susikristalizavusi viešoji nuomonė atrodė maždaug taip: Prieš vyriausybę: a) dešinioji ir kairioji (amnestuota) opozicija, b) dvasiški, c) pramonininkai ir stambiųjų

Kaip likimas zaidžia tautomis ir žmonėmis, tai dar kartą akivaizdžiai rodo ši Lietuvos "prezidento" Justo Paleckio, Laisvės redaktoriaus žmonos Jievos Mizarienės ir "Lietuvos Draugystės ir Kultūrinių Rysių su Užsienio Šalims Draugijos" pirmininko Povilo Rotomskio nuotrauka Vilniuje. "Berokslis" Paleckis, kaip jį pavadino atsiminimų autorius Nargelevičius, dabar jaučiasi "padėties viešpačiu".

ūkių (su samdiniais) savininkai, d) dauguma karininkijos. (Krašto apsaugos ministeris Papečkys man pasakojo, kad į jo klausimą apie karininkų ištikimybę vyriausybei gusarų pulko vadas pulk. Jackevičius atsakė: "be maņės ir kap. Gužo daugiau ištikimų karininkų vyriausybei nesimato.")

Tokią politinei būklei susidarius, maždaug lapkričio pabaigojė mano kaimyno Stulginskio iniciatyva mano bute susirinko, be iniciatoriaus A. Stulginskio, dar dr. Bistras, Z. Starkus, kun. Vallokaitis ir liaudininkų lyderis Z. Toliušis.

A. Stulginskis įtikinėjo Toliušį, kad liaudininkų koalicija su socialdemokratais esanti dirbtinio pobūdžio ir nieko gero iš jos laukti negalima. Esą suprantama, kad liaudininkai įsiutę ant krikščionių demokratų, tačiau galima būtų kalbėtis dėl įtraukimo į vyriausybę ūkininkų sąjungos, kuriai jis, Stulginskis, atstovauja. Tą patį dėstė ir kiti pobūvio dalyviai. Tačiau Toliušis laikėsi labai išdidžiai.

Išklausęs įvairius bendradarbiavimo pasiūlymus, jis juos atmetė, pacituodamas Stolyfino žodžius, pasakytus valstybės dūmos opozicijai: "pirmiau nuraminimas, o vėliau reformos!"

Mūsų masės, teigė Toliušis, krikščionių valdymo sauvaiavimais yra tiek papiktintos, kad turi praėiti nemažas laiko tarpas, iki jos nusiraminti. Už trijų savaitių seimas ir vyriausybė buvo nušluoti.

Valdymas — numatymas

Sakoma, kad valdyti reikią numatyti. Šita ypatybė mūsų valstybės vyrų nepasizymėjo. Ta proga negaliu nepaminėti antro analogiško pasikalbėjimo, šį kartą su prof. A. Voldemaru trejems metams praslinkus.

Po pasikėsimo prieš Voldemarą 1929 m. mariampoliškis advokatas Bulota buvo ištremtas į Varnius vien todėl, kad pasikėsintojas buvo jo gimnastis. Kuomet tuo reikalu buvo kreiptasi į Voldemarą, prašant ištrėmimą į Varnius pakeisti leidimu išvažiuoti į Čekoslovakiją, Voldemaras sutiko, bet išdidžiai pridūrė: "žinokit, kad jam (Bulotai) Lietuvos jau daugiau neteks matyti." Likimo ironija norėjo, kad Voldemaras už 4 mėn. buvo atstatytas, o Bulota grįžo į Marijampolę. Už penkerių metų Voldemaras sėdė Marijampolės kalėjime, o Bulota periodiškai jam siunčia maisto siuntinius!

Buvęs Lietuvos Respublikos Prezidentas dr. Kazys Grinius

SEIMO NARIAI NET NEPROTESTAVO...

Jau gruodžio m. pirmomis dienomis Kauno įgulos karininkų tarpe buvo plačiai ir gana atvirai kalbama apie M. Sleževičiaus vyriausybės nuvertimą. Negalėjo apie tai nežinoti ir vyriausybė, tačiau ji jokių preventyviųjų priemonių nesigriebė. Galbūt ją raminančiai veikė tas faktas, kad du galimi sukilimo rengėjai — pulkininkas J. Glovackis ir majoras P. Plechavičius buvo sulmti. Paleistas į atsargą pulkininkas Glovackis teismo tardytojo nutarimu buvo laikomas Kauno sunkiųjų darbų kalėjime su straipsni, kuriame reikalavo nuversti vyriausybę. Majoras P. Plechavičius buvo laikomas karo daboklėje kariuomenės teismo tardytojo nutarimu už vieno karininko sužalojimą. Tačiau, antra vertus reikia priminti, kad paties M. Sleževičiaus teigimu, sovietų pasiuntinys Aleksandroviskis jam gruodžio 16 d. apie 23 val., paskambino telefonu ir pranešė, jog jo turimomis žiniomis kariuomenė dar šią naktį ruošianti perversmą.

Atrodo, kad po tokio pasikalbėjimo kiekvienas žmogus griebtųsi kokių nors žygių užbėgti įvykiams už akių. M. Sleževičius pasitenkino telefoniniu pasikalbėjimu su dviem savo ministerių kabineto nariais ir nuėjo gulti. Įvykių eiga buvo maždaug tokia.

Gruodžio 17 d. apie 2 val. ryto prie telefonų stulpų buvo prilipyti ant gelsvo popieriaus spaudinti tokio turinio atsisaukimai:

"Į visuomenę! Lietuvos kariuomenė, kuri guldė galvas už brangią Lietuvą ir dabar yra pasiryžusi lieti kraują už jos nepriklausomybę, pamačiusi, kad dabartinis seimas ir vyriausybė parduoda mūsų tėvynę bolševikams ir svetimtaučiams, nutarė paimti laikinai šalies valdymą į savo rankas, kad kuogreičiausia atidavus tą valdžią į rankas tikrų Lietuvos sūnų.

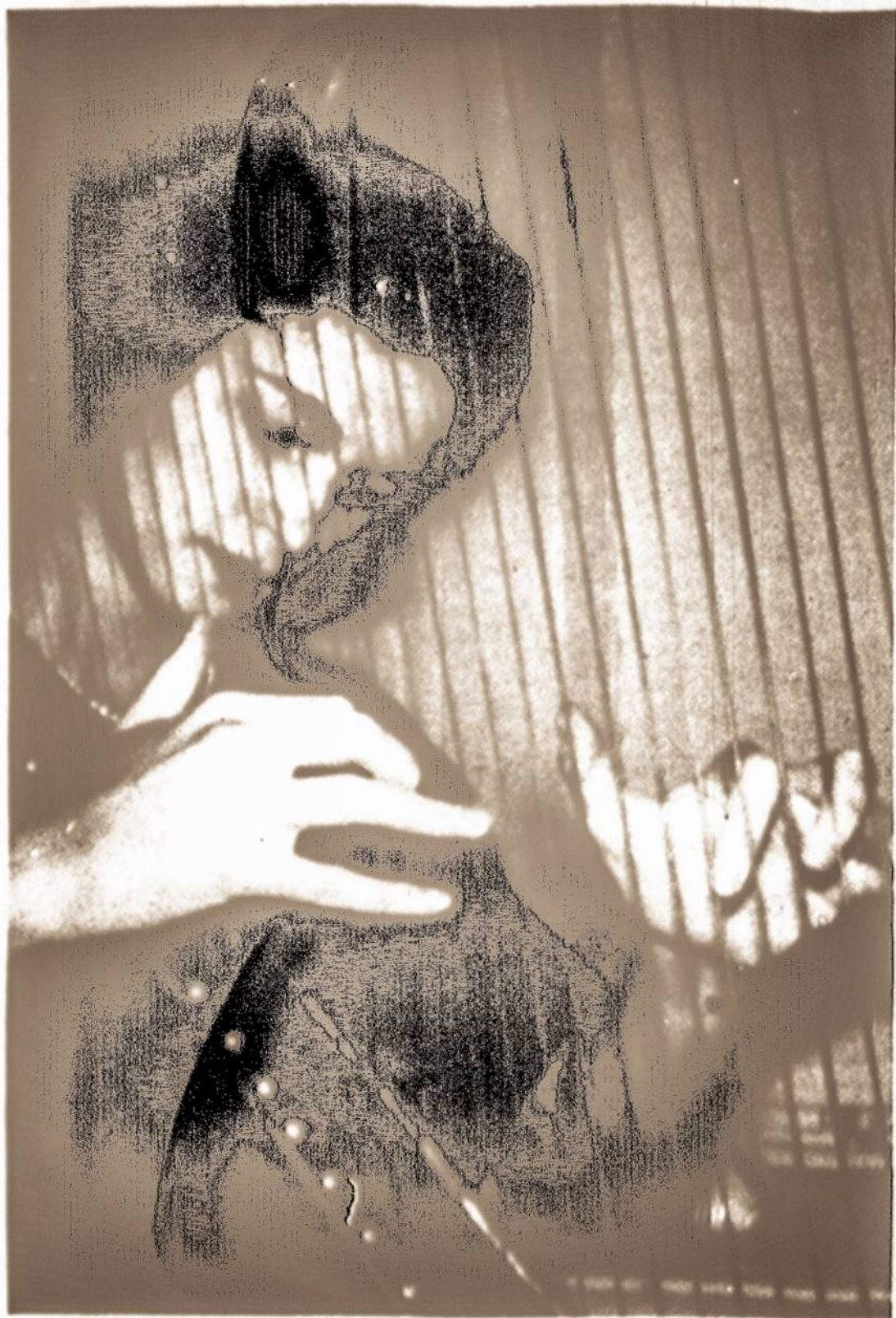
Visoje šalyje skelbiama karo stovis, o Kauno mieste apgulos stovis. Visiems įsakoma eiti savo pareigas; kas neis savo pareigų, bus atiduotas karo lauko teismui. Laikinoji karo valdžia." (Be parašų.)

Tuo pat laiku jaunuomenės būrys užėmė telefonų centrinę. Maždaug apie 3 valandą į seimo posėdžių salę atvyko aviacijos karininkas Mačiuka ir karo diktatoriaus vardu pasiūlė posėdžiauoms seimo nariams išsiskirstyti. Seimo nariai net nebandė pasipriešinti. Mačiukos reikalavimai išsiskirstė. Čia turiu pabrėžti, kad tas leit. Mačiukos uždarytas posėdis buvo paskutinis konstitucinis Lietuvos parlamento posėdis.

Kiti karininkai pasiskirstę grupėmis nuvyko į prezidentūrą ir ministerių butus. Prezidentui dr. Griniui (tą dieną turėjo būti švenčiamas jo 60 m. jubiliejus) buvo paskelbta, kad jis suimtas ir paliktas prezidentūros rūmuose, o visi ministerių kabineto nariai su M. Sleževičium prieškalyje, išskyrus einantį susisiekimo ministerio pareigas M. Tomaševičių, buvo sulmti savo butuose ir nugabenti į vyriausiojo štabo patalpas kartu su seimo prezidiumu. Vėliau buvo sulmti ir pavieniai seimo nariai (Plečkaitis, Purėnienė, Morkelis ir kt.) ir atvykęs prezidento pasveikinti Klaipėdos krašto gubernatorius K. Žalkauskas. Iš kalėjimo buvo paleisti pulkininkas Glovackis ir majoras P. Plechavičius.

Štabo viršininkas pulk. K. Škirpa nebuvo rastas savo bute ir iki gruodžio 18 d. ryto, kada jis pats paskambino į vyr. štabą iš Garliavos jo buvimo vieta nebuvo žinoma.

Jau dienos metu prie stulpų buvo prilipdyti nauji skelbimai maždaug to (Nukelta į 7 psl.)

Carol Cheleden, viena iš populiariausių arfistų Philadelphiaje ruošiasi Vienybės deimantinio jubiliejaus koncertui, kuris įvyks ta s. m. balandžio 16 d. Brooklyn Academy of Music.

Muzika

ARFA VILIOJA GRAŽIAUSIAS MOTERIS...

Arfa yra viena iš seniausių ir neabejotinai gražiausių muzikos instrumentų. Bet idomu ir tai, kad arfa vilioja gražiausias moteris...

Taip tvirtina dr. Carlos Salzedo, kuris yra žymiausias arfistas pasaulyje, garštosios arfos kolonijos (Summer Harp Colony of America) Maine valstybėje vadovas. Dr. Salzedo sako:

"Moterys instrumentalistės žino, kad jų muzika turi ne tik dieviškai skambėti, bet ir jos pačios dieviškai atrodyti. Todėl arfa taip vilioja gražias moteris..."

Dr. Salzedo galima patikėti, nes jam jau 75 metai, ir savo mokines skaičiuoja ne šimtais, bet tūkstančiais.

Jo mokinių tarpe yra buvusi ir Carol Cheleden, Kazio ir Onos Cheledenų duktė iš Philadelphiajos, kuri dalyvaus Vienybės deimantinio jubiliejaus koncerte š. m. balandžio 16 dieną.

Amerikoje, sakoma, esama virš 5000 arfistų ir beveik 95 nuosimčius jų sudaro moterys, kurios dažniausiai groja simfoniniuose orkestruose arba dalyvauja koncertuose, kaip solistės. Sakoma, kad ir dirigentai labiau mėgsta moteris arfistes, ir tai nieko bendro neturi su grožiu, ar lytimi, bet dėl to, kad jos greičiau pakeičia arfos stygas. Mat, arfa turi 47 stygas, kurios labai jautrios ir greit trūksta ir tai dažnai atsitinka koncerto metu. Moterys stygas pakeičia rekordiniu greičiu, tuo tarpu kai vyras, kartais čiupinėjasi 10 minučių.

Kalbant apie Carol Cheleden, kuri praeitą vasarą Europoje lankė didžiulius muzikos festivalius, tai pagal dr. Salzedo, turi visus arfistai reikalingus davinčius — ir grožį ir talentą.

KAIRĖJE: Daiva J. Šimonytė, 14 m., aktyvi Los Angeles, Calif. jaunių grupės šokėja. Jau 5 metai studijuoja baletą ir be to, lanko High School. Gyvena Santa Barbara, Calif. L. Briedžio nuotrauka

VIRŠUJE: Janet Putnam, žinoma arfistė, kuri groja su simfoniniais orkestrais. Jos mėgiamiausias dirigentas yra Stokovskis.

KAIRĖJE: Elaine Vito, populiari televizijos arfistė, kurios tėvas, Edward Vito - buvęs Toscanini orkestro narys, prieš keletą metų yra dalyvavęs, kaip solistas Vienybės deimantiniame koncerte.

DETROITO LIETUVIŲ DIENOS

(Atkelta iš 3 psl.)

GI 1960 m. gegužės 13 d. atvyko Marijona Zalkauskienė pas savo vaikus. Pabuvojęs pas sūnų Antaną, Žiemotį išvažiavo į Arizoną, pas dukrelę Jūlytę.

Vis dažniau nuskamba vestuviniai varpai. Naujų metų išvakarėse apsigėdė Jonas Ruzgys ir Valeria Juškaitė. Vasario 3 d. tyliai sumainė žiedus Jurgis Idzelevičius ir Elvyra Plečkaitytė ir vasario 4 d. iškilmingai prisiekė viens kitą mylėti Juozas Orenas ir Rasa Marija Bartaškaitė.

Šiuo metu gerokai sušalęs ir sniego užblokuotas detroitietis vaišinas Birutininkų blynais ir laukia didžiojo užgavėnių baliaus, kurį ruošia Windsoro Lietuvos bendruomenė, vasario 11 d., 631 Giles Blvd., St. Mary's Hungarian Greek parapijos sa-

lėje. Nepaslapstis, kad karalienės alus yra skanesnis ir vaišintis užsienyje — Kanadoje yra maloniau...

VALENTINOS KOJELIENĖS KONCERTAS

Kai kurioms mūsų dainininkėms jau seniai pribrendo laikas surengti savo debiutą New Yorke, bet dėl per didelio kuklumo nedrįsta, o Valentina Kojelienė, štai, jau ir antrą rečitalį suruošė Town Hall š. m. sausio 29 d. Koncertą rengė Columbia Recital Bureau, bet ne jo kviečiama, kaip kai kurie mūsų "recenzantai" aiškina, bet Kojelienės pasamdė. Rečitaliai yra vienas didžiausių New Yorke koncertų biznų ir kiekvienas muzikas, kuris nori šiame didmiestyje pasirodyti, tai gali padaryti be jokių sunkumų iš anksto koncertų biurui ar agentūrai apmokėdamas visas išlaidas ir honorarą už patarnavimą: salės išnuomavimą, bilietų atspausdinimą ir jų išdalinimą ir t. t. Rečitalis Town Hall kainuoja apie 1,500 dol.

Kodėl Valentina Kojelienė po metų laiko vėl rengė Town Hall rečitalį neišku. Tuo labiau, kad jau praeitais metais New Yorke kritikas įsigijo ir po metų laiko jokių pakeitimų jos karjeroje neįvyko. New York Times, kuris praeitais metais, palyginti, švelniai recenzavo Kojelienės koncertą (iš dalies dėl to, kad tai buvo pirmas dainininkės pasirodymas New Yorke) šį kartą atsiliepė kitaip.

Kai kurios dainininkės, anot Times kritiko, bent vėdo išraiska bando interpretuoti kūrinį, jeigu nepajėgia nuotalkas išreikšti muzikiniai, bet pas Kojelienę — viskas buvo priešingai. Jos dainavimas recenzentui atrodė "pasisąstina" mechaniskas...

Gražus balsas yra didelė dovana, bet tai dar ne viskas. Reikia tikėtis, kad dainininkė pasidarys atitinkamą išvadą ir kitą kartą nesiskubins su rečitaliu, kol muzikiniai nėra pasiruošusi.

VIENYBĖS

deimantinio jubiliejaus
Minėjimas - koncertas ir banketas
ivyksta 1961 m. balandžio 16 d.

Juliejinis Koncertas bus
BROOKLYN ACADEMY
OF MUSIC,
3 val. p. p.

Jubiliejinis banketas bus
HOTEL GRANADA
Ashland Pl. ir Lafayette Ave.
7 val. vak.

GINTARAS Lietuvos auksas

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekiamo: auto iki 31 Ave, Northern Blvd, IND subway iki Roosevelt Ave, IRT iki 74 St, Port Bus iki 31 Avenue.

Radijo bangomis i Lietuva...

(Atkelta is 4 psl.)

Pirmai pradziai vertetu padaryti Madrido, Romos, Vatikano transliuotu programu irasus juostelése (bent po penkias is kiekvienos stotes) ir pateikti visuomenininku, kulturininku, rašytoju, žurnalistu perklausai. Irašai juostelése galetu apkelti Chicağą, Clevelandą, Bostoną, New Yorką, Torontą ir kitus miestus. Programos aptarimas, pastabos bei sugestijos padetu išvengti šiandieninio aklinėjimo.

Dël Amerikos Balso reikia suderinti savo balsus

Kalbant apie Amerikos Balsą — čia popieriai kitiški. Bet žinant, kad jis yra pasinešęs kalbėti į pavergtus mūsų brolius ir kad jam išlaikyti atitenka mūsų mokesčių dalis, yra pagrindas pareikšti jam mūsų pastabas bei pageidavimus. Pareigos ir naujos progos veikti pavergtos Lietuvos naudai nevalia atsisakyti. Kuriems privalu šios pareigos imtis — turi veiklą pradėti dabar.

Mums rūpi, kad Pabaltijo kraštų kalbomis duodamos Amerikos Balso informacijos būtų atpalaiduotos vilkėti p. G. Allen sukirtą ir visom kalbinėm grupėm primestą uniformą. Lietuvų, latvių, estų transliacijose neturėtų būti išjungti pabaltiečius dominą reikalai ir klausimai. Tas ypač reikalinga todėl, kad pabaltiečiai yra išskirti ir neturi galimybių naudotis Free Europe Radio bangomis. Bendromis pasaulio įvykių žiniomis bei informacija Amerikos Balsas pabaltiečių negali nei patraukti nei nustebinti. Tokia informacija jiems lengvai prieinama iš daugel kitų šaltinių ir, svarbiausia, kad tų šaltinių informacija yra dažnesnė. Amerikos Balsą pralenkiantį 24 valandom.

Amerikos Balsas turi išgirsti ir klausytojų balsus

Ko iš Amerikos Balso laukia pavergtas lietuvis, kalba į Vakarus atsiųsto laiško eilutės:

"Girdime kaip AB pranešėjų liežuviai lūžta tariant naujų Afrikos valstybių vardus ir tų šalių vadų pavardes. Bet apie Lietuvą, joje gyvenančių žmonių vargus, apie Amerikoje įsikūrusius mūsų tėvynainius taip ir užmirštama užsiminti. Keista, ar ne? Seniai girdėjome, kad laisvai veikia Lietuvos konsulatai, Lietuvos ministeris Vašingtone mūsų laisvei iškovoti komitetai, bet kaip ta laisvė atrodo, kad neleidžiama mums išgirsti apie jūsiškį gyvenimą, nesuteikiate paguodos mūsų varguose. Ak, kodėl nesame murinai? Murinu dabar būti geriau, negu baltu prie Baltijos jūros".

Kitame laiške iš Lietuvos, viena studentė yra įrašiusi tokią pastabėlę:

"Apie jūsų Nauj. Pasulyje gyvenimą sužinoje iš Tiesos ir Svyturio. Iškraipytai tas jūsų gyvenimas piešiamas, bet kai patys tingite per savo balsą pasipasakoti, mes ir už Tiesoje paskelbtas žinias esame dėkingi".

Prie šių pastabų nieko nebetenka pridėti nei atimti: A. Balsas kalba lietuviams, o informacijų apie laisvėje gyvenančius lietuvius pavergtieji ieško Tiesoje ir Svyturyje...

Įdomus dialogas

Dël Amerikos Balso yra pasipylę visokių pastabų. Vertas dėmesio yra praeitais metais įvykęs dialogas tarp "progresyvio"

Amerikos lietuvio ir Ameriką su rusų ekskursija lankiusio tautiečio. Išbaigę Smirnovinės bonką, "progresyvis" ekskursanto paklausė:

— "Ar teisybė, kaip čia dipukai pasakoja, kad Lietuvoje gospadoriauja ruskis, o mūsų žmones veža į Saiberiją?"

— Dipukai tam ir yra, kad meluotų. Kita vertus, kiekvienoje melagystėje yra dalis teisybės".

— Varykit anuos lauk ir patys Lietuvoje gospadoriaukit.

— Ar padėsit? — šypsodamasis ekskursantas paklausė.

— Esame už vandento, kaip čia padėti mes galime...

— Turit Amerikos Balsą. Nepriklausomybės su juo neatgausit, bet mūsų gospadoriškus reikalus su juo galite pataisyti".

Smirnovine pavilgytas lietuvių ekskursanto liežuvis patvirtino seniai žinomą tiesą: sumaniai tvarkomos radijo transliacijos gali daug pasitarnauti pavergtiems lietuviams. Šia linkme A. Balsas transliacijos ir turėtų būti kreipiamos. Amerikai draugų turėti reikia nevien laisvame pasaulyje, bet ir už geležinės uždangos.

Kas ir kaip daryti?

Šiuo metu USIA yra pakviestas vadovauti žymus ir prityręs radijo tarnybos žmogus E. Murrow. Su juo ir reikėtų pradėti aiškintis ir išsiaiškinti Amerikos B-so Pabaltijo kraštams transliacijų reikalus.

Ir p. J. Kajeckui derėtų suprasti, jog jam yra uždėta pareiga ne tik dalyvauti arbatėlėse, užiebtį eglutes ir skelbti kalendorių — kur ir kada lankėsi ar lankysis. Be šių sunkių pareigų, dar yra priedermė stebėti, išžūrėti ir daryti poveikį, kad į jo atstovaujama kraštą ruošiamos Amerikos Balso transliacijos nepiktintų pavergtų lietuvių ir kad tos transliacijos nepažeistų iš seno lietuvių turimas Amerikai simpatijas ir pagarbą.

Zodelis apie virėjus ir virtuves

Neseniai Bronys Raila Dirvoje statė klausimą: "... kas išėjo iš Amerikos Balso lietuviškojo skyriaus? Ten buvo rasti geresni radijo ir žurnalizmo srities kvalifikacijų pareigūnai, kaip štabo pulkininkas, jurų kapitonas, ekonomistas, poetas, teisininkas, filologas, istorikas ir panašūs ... Washingtoninės lietuviškos transliacijos taip nušvarintos, kad net bolševikams Rusijoje nebeapsimoka jų klausymą trukdyti."

Generolo valia

B. Railos galva lyg ir išėitų, kad Amerikos Balso lietuviško skyriaus transliacijas nuskurdino pulkininkas, istorikas, kapitonas ir pan. Man atrodo, kad taip nėra. Pakanka pasekti kitų Amerikos B-so skyrių programas ir lengva suvokti, kad visų tautinių grupių transliacijos yra vienodos, kaip du vandens lašai. Aš manau, kad transliacijos yra įvilkotos uniformon ne dėl pulkininkų ir kapitonų noro, bet kad įsako generolas...

Kas turėjo galimybės nuo 1952 m. klausytis A. Balso lietuviško skyriaus transliacijas iš New Yorko, o vėliau iš Washingtono, tas patvirtins, jog būta tikrai gerų, sumaniai paruoštų transliacijų. Savo aktualumu jos ir šandien prašosi pakartojamos. Bet tai buvo metas, kai nuo pačių aukščiausių viršūnių iki miestų burmistrų imtinai — visi švaistėsi pažadais išlaisvinti Pabaltijį, o Amerikos Balsas dar buvo tik techniška priemonė tiems garsams perduoti.

Po užvoztu rėčiu

Prie šandieninių sąlygų nieko įstabesnio nepadarytų, jei Washingtono atsisėstų "rezistentas" iš Miuncheno St. Žymantas su V. Dargiu. Jie, kaip ir tas pulkininkas su kapitonu, sėdėtų po užvoztu rėčiu. Vargu tad vertėtų "kiminėtis", kuriuose miestuose — Miunchene ar Washingtono — buvo rodyta "rezistencijos".

Radijo transliacijos yra patekusios į apvertktiną padėtį. Veikti reikia skubiai ir apgalvotai. Jei mūsų veiksniai, prieveiksmai ir ramiai besipeninti visuomenė transliacijom pertvarkyti parodys bent tiek dėmesio, kiek ginčams dėl "dialogo su kraštu", reikalai gal ir bus išvesti iš akligatvio. Ryšio su kraštu mezgimo reikaluose, geros radijo transliacijos daug ir efektyviai gali pasitarnauti.

Neužmirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą.

E. Šulaičio nuotr.

Racine Wis. lietuvių moterų kvartetas dainuoja Cicero, III. lietuvių kolonijos lietuviams.

E. Šulaičio nuotrauka

Taip atrodo Vienybės skaitytojo J. Mildazio "Lakeside" vila garsiuose "Sandunuose" - Beverly Shores, Ind., žiemos metu. Čia vasaros mėnesiais užtikama lietuvių minios iš visos Chicagos.

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIS KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway stotis)
Tel. Hickory 1-5220

Advokatas William J. Drake
Licensed Real Estate Brokeris

Pagalvok apie savo ateitį — ieškok tinkamą namą savo šeimai ir sau. Neatidėliok, bet ieškok, ir kreipkis į

AMERICAN HOME REALTY

Šiai firmai vadovauja biznyje patyręs advokatas WILLIAM J. DRAKE. Jis gerai apylinkę pažįsta, nes čia buvo kandidatu į Kongresą. LIETUVIAMS SPECIALUS PATARNAVIMAS. Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Nė per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybinjams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

1941 1961

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VALANDA

GYVUOJA JAU 20 METŲ

ŠEŠTADIENIAIS

12:00 - 1:00 P.M.

1:00 - 6:00 P.M.

WEND

1330 KIL - 97.9 - 9. FM

DIREKTORIUS

JOKUBAS J. STUKAS

1264 WHITE ST. HILLSIDE, N. Y.
TEL. Waverly 6-3325

Pries 100 metu gimė Jonas Sliupas

BET KOMITETAS JO BIOGRAFIJAI IŠLEISTI TEBEMIEGA...

Atsimenu, kaip Amerikos lietuviai minėjo dr. Jono Sliupo veiklos 25 metų sukaktį. Tada jis buvo sveikinamas žodžiu ir raštu — rezolucijomis, eilėmis, dainomis ir t. t.

Dabar štai kovo 10 d. sueina 100 metų nuo dr. Jono Sliupo gimimo, o apie sukakties ruošimą dar nekonegirdėti. Kaip šį kartą Amerikos lietuviai paminės tą savo didžiojo veikėjo ir kovotojo — savo patriarcho sukaktį?

Senųjų Amerikos lietuvių eilės žymiai išretėjusios, o kurie dar gyvi, tai pasenę ir pavargę. Naujieji ateiviai — jie atsivežė savo didvyrius, dažniausiai, deja, dideliais darbais nepasizymėjusius.

Talgi, dr. J. Sliupo gimimo šimtmečiui paminėti iniciatyvos turi imtis senieji Amerikos lietuviai. Ypač jų pareiga jaunąją kartą spaudoje ir kitur supažindinti su dr. J. Sliupo gyvenimu, jo kova dėl Lie-

tuvos laisvės, dėl visos mūsų tautos gerovės. Tada, tikiu, naujieji Amerikos lietuviai taip pat prisidės.

Tokią supažindinimo su dr. J. Sliupo ir jo darbais pradžia turėtų padaryti senieji mūsų rašytojai, kaip Vytautas Širvydas, Kleofas Jurgelionis ir kiti. Be to, šiais, o ne kitais metais turėtų būti išleista dr. Jono Sliupo biografija.

Faktiškai dr. J. Sliupo biografija, kartu su Amerikos lietuvių visuomenės veiklos pavaizdavimu, turėjo būti seniai išleista. Jai parašyti buvo pakviestas prof. Vaclovas Biržiška. Sakoma, jis buvo surinkęs visą reikalingą medžiagą ir patį biografijos rašymo darbą jau buvo įpusėjęs. Deja, mirtis jam neleido šio garbingo darbo baigti.

Nuo prof. V. Biržiškos mirties, komitetas Sliupo bio-

F. Motuzas

grafijai išleisti, atrodo, nieko neveikė. Mat, aš kartą kreipiausi į tą komitetą, klausdamas, ar dr. J. Sliupo biografijos leidimo reikalas taip pat jau palaidotas. Man atsakė, kad dar ne... Tada aš pasiūliau keletą kandidatų tai biografijai baigti rašyti. Bet komitetas mano pasiūlymą atmetė, aiškindamas, kad jie nesą kompetentiški. Tiesa, jie taip pat mano, kad dr. J. Sliupo biografiją galėtų baigti rašyti tik toks rašytojas, kaip Vytautas Širvydas, kurio jie asmeniškai nepažįstą. Tada aš pasiūliau tarpinkauti. Vyt. Širvydas man atsakė, kad Sliupo biografiją parašyti, tai ne kepurę pakelti... Esą, jei jau niekas nesužiks ar nepajęgs to darbo atlikti, tai jis padarys, bet su sąlyga, kad jam būtų duota bent metai laiko. Gavęs V. Širvydo sutikimą

parašyti dr. J. Sliupo biografiją, aš tuojau apie tai pranešiau komitetui. Bet štai jau pora metų praėjo, o komitetas nei į mano nei į Širvydo laiškus neatsako...

Siemet, minint dr. J. Sliupo šimto metų gimimo sukaktį, komisija tą darbą būtinai turi baigti. Toliau negalima atidėlioti. Bet jeigu dr. J. Sliupo biografijai išleisti komitetas nesijaučia pajėgus tam darbu, tai jis privalo jį perduoti kitai kuriai mūsų organizacijai, kaip, pavyzdžiui, Tėvynės Mylėtojų Draugijai ar panašiai. Prašau komisiją pasisakyti.

IEŠKOMI

Milkovaitis, Adomas, ir jo seserys Anele Steponauskienė, Ema, ir Morta Giedraitienė.

Mitrikevičius, Pranas Padagienė (Padagas) — Gruzdytė, Marijonas, ir dukterys Marijona ir Paulina.

Petrauskas, Stasys Karolis, Adomo sūnus, gimęs 1919 m., gyvenęs Šiauliuose ir Braunau, Austrijoje.

Šlapikytė, Monika, Jono dukte, iš Vidaujos km., Šimkaičių val., Raseinių apsk.

Ieškomeji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania, 41 W. 82nd St., New York 24, N. Y.

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

BILIETAI PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

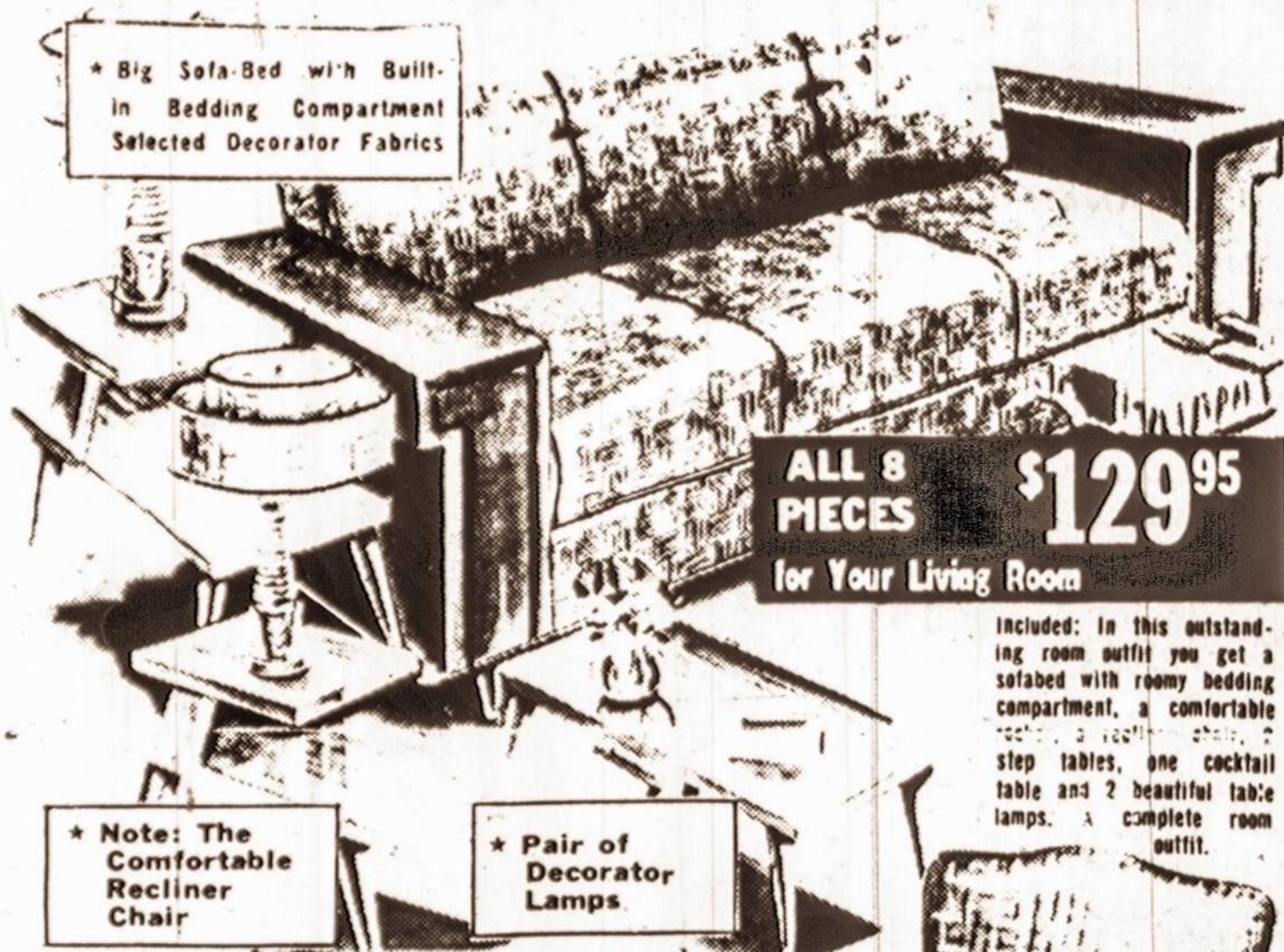
PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR IŠNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausių kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477

Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. iki 5 v. v.

SENSATIONAL DISCOUNT SALE

* Big Sofa-Bed with Built-in Bedding Compartment Selected Decorator Fabrics

ALL 8 PIECES \$129.95 for Your Living Room

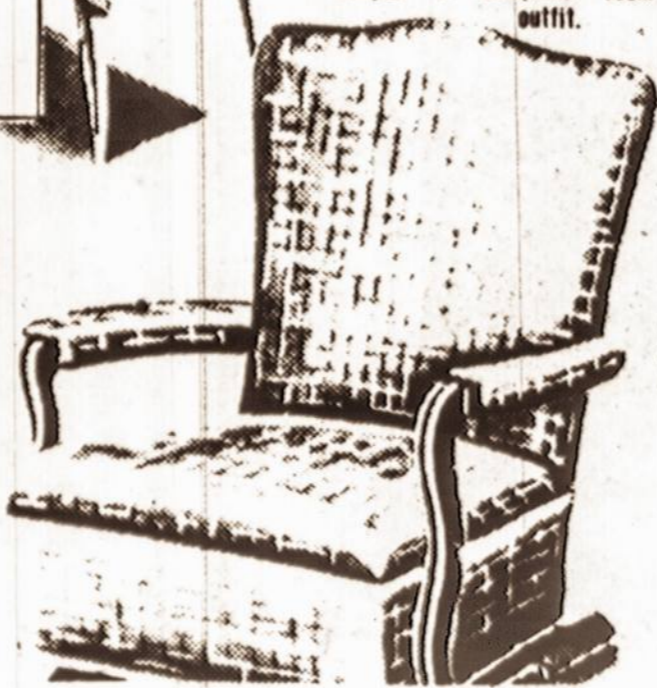
Included: In this outstanding room outfit you get a sofa-bed with roomy bedding compartment, a comfortable recliner, a decorative coffee table, 2 step tables, one cocktail table and 2 beautiful table lamps. A complete room outfit.

* Note: The Comfortable Recliner Chair

* Pair of Decorator Lamps

Cypress Bedding & Mattress Co.

3127 FULTON ST. BROOKLYN, N. Y.

RAINBOW CORNER BAR & LOUNGE

ALFRED A. CILCIUS Savininkas

Salė susirinkimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems pobūviams.

Taip pat duodami polaidotuviniai pietūs.

106-01 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

Tel. Virginia 6-9506

WHITE HORSE Tavern

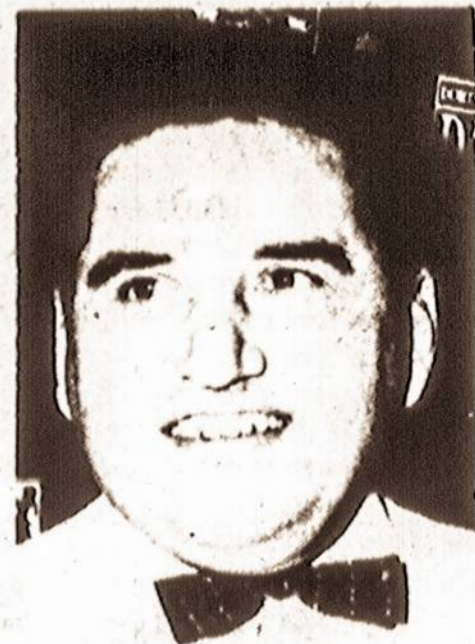
Tavern

BARAS IR RESTORANAS Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS Savininkas

86-16 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS Savininkas

1883 Madison Street Brooklyn 27, N. Y.

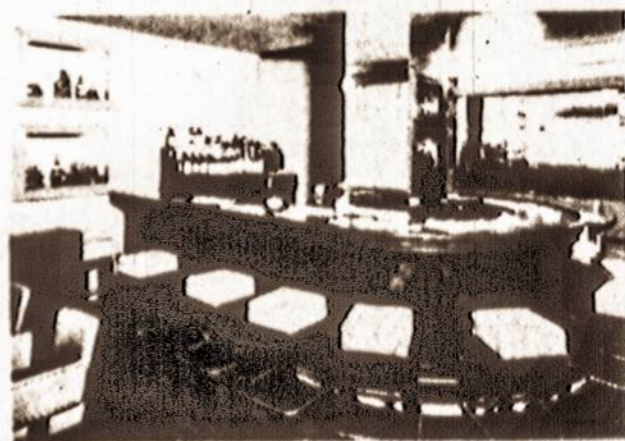
(Ridgewood)

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė

Jaukus baras

Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūviams

Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave. Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

Chicagos sporto žinios

Vid. Vakarų vyrų ir moterų klasių salės sporto šakų pirmenybės bus pravestos kovo 11 - 12 Chicagoje. Prieauglio klasių pirmenybės taip pat įvyks Chicagoje kovo 25 - 26. Tai bus vienos iš didžiausiųjų šių metų Lietuvos sporto varžybų Chicagoje.

Nerles sporto klubas rengia šokių vakarą, kuris įvyks balandžio 2 B. Pakšto saleje. Iš šio rengimo gautas pelnas bus naudojamas klubo sporti-

ninkų kelionės išlaidoms S. Amerikos liet. sporto žaidynes Toronte apmokėti.

"Lietuvių Sporto Dešimmetis S. Amerikoje" leidinys, kurį redagavo E. Sulaitis, dar yra gaunamas. Norintieji jį įsigyti turi pasiųsti 1.50 dol. šiuo adresu: 1320 S. 48 Ct., Cicero 50, Ill.

Nerles klubo surengtos šachmatų varžybos (sausio 28 ir 29 Jaunimo Centre) sulaukė

12 dalyvių, jų tarpe 5 amerikiečius. Svečių tarpe buvo 1 meistrų kl. 2 ekspertų kl. ir 2 A kl. žaidėjai. 1 vietą laimėjo A. Sandrin iš 5 galimų surinkęs 4,5 tašk. (lygtiosios su P. Tautvaišu). Antruoju liko meistrų kl. šachmatininkas P. Tautvaišas, kuris padarė dvilygiąsias ir surinko 4 tašk. Tolimesnes vietas užėmė: A. Zujus - 3,5, 4. V. Palčauskas 3,5, 5. Narkevičius 3. 6. Robinson 2,5 ir kt. E. S.

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APlegat 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudus AUTO Specialistas

Any car - Any age driver

ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N.Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3-1477

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas

64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

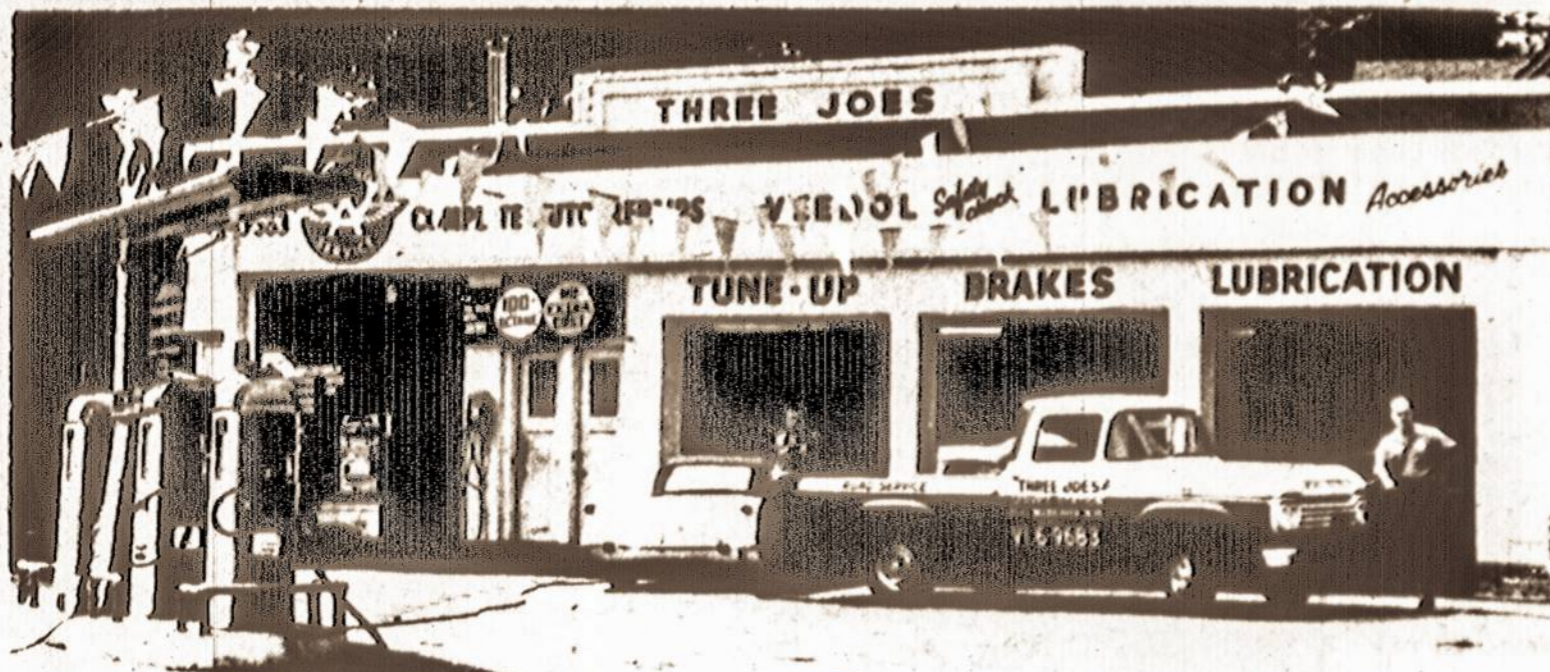
BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.

Stiklinis baras, viena gražiausių užėigų

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

Lietuvos Nepriklausomybės MINĖJIMAS

Įvyksta VASARIO 19 D. - 4 val. p. p.

WEBSTER HALL

Vienuoliktoji gatvė ir Trečioji Ave.

New Yorke

ĮEJIMAS 2 dol. ir 1 dol. moksleiviams.

INVOKACIJA SKAITYS KUN. N. PAKALNIS, Apreiškimo parapijos klebonas.

KALBĖS ST. BĄCKIS, Lietuvos Atstovybės Washingtono patarėjas ir kt.

MENINE PROGRAMĄ ATLIKS: Antanas Smetona, pianistas, Apreiškimo parapijos choras, vadovaujant muz. Vl. Baltrušaičiui, Brooklyno Tautinių Sokėjų Grupė, vad. J. Matulaitienės.

Visi lietuviai minėjime kviečiami dalyvauti.

NEW YORKO LIETUVIŲ TARYBA

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, sokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas

KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas

Telefonas: EVergreen 4-9672

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKASKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOBOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

• M. Vasil, Tėvynės redaktorius, dr. M. J. Vinikui mirus, prezidentas P. Dargis paskyrė laikinai eiti SLA sekretoriaus pareigas. Vėliau toms pareigoms gali būti išrinktas adv. S. Briedis, dabartinis išdo globėjas.

• Adv. Rokas Povell, Vienybės kaimynų Roko ir Antaninos Povilauskų sūnus, išskrido paš žmonos tėvus į Berkeley, Cal. Jo žmona Ona ten išskrido prieš savaitę laiko. Jaunieji Povilauskai saulėtoje Kalifornijoje žada ilsėtis apie mėnesį laiko.

• A. Povilauskienė, E. Povilanskienė ir A. Grigaliūnas prieš pora savaičių automobiliu išvyko atostogų į Miami Beach, Floridą. Žada grįžti vasario 24 d.

• Elena Urbaitytė, dailininkė, šiomis dienomis gavusi Columbijos universiteto pedagogijos magistro laipsnį, ruošiasi savo paskiausių darbų parodai, kuri įvyks vienoje iš New Yorko meno galerijų.

S. Narkėliūnaitė, Vienybės ir kitų laikraščių bendradarbė, eidama per pūgą gatvėje lūžo koją. Tuoju buvo pakviestas dr. I. Skeivys, kuris ją nešė nunešė į automobilį, nugabeno į ligoninę ir suteikė pagalbą. Koją gipse turės išbūti apie tris mėnesius.

• Ch. S. Cheleden, Philadelphia Liberty Federal prezidentas, išvyko į Amerikos finansininkų suvažiavimą New Orleans, La. Prieš važiuodamas namo Cheledenas apsilankys savo brolių dr. Joną Cheleden, Daytona Beach, Floridoje.

• Romas Viesulas, kurio darbai išstatyti dabar vykstančioje Pennsylvania Academy grafikos, akvarelės ir piešinių parodoje, pardavė Fleischers Memorial Fondui vieną didesnę savo grafikos kūrinių "Šauksmas". Kūriny teko Pennsylvania Meno Muziejaus grafikos kolekcijai.

• V. K. Jonynas, Fordhamo universiteto meno skyriaus vedėjas, Auduvon Artists dailininkų draugijos pakviestas demonstruoti savo medžio raižinių techniką.

ALMA MATER, R. Spalio paskutinė trilogijos dalis, kur aprašoma lietuvių studentų gyvenimas nepriklausomoje Lietuvoje, galima gauti Lietuvių Piliečių Klubo spaudos kioske, 280 Union Av. Brooklyn 11, N. Y. Kaina 5 dol.

Siuntiniai į Lietuvą

Siuntinius į Lietuvą Brooklyn ir apylinkės lietuviams gali siųsti per naujai atidarytą Cosmos skyrių, kuris yra 506 Wilson Ave., Brooklyn 21, N. Y. Siuntėjų patogumui, siuntiniai priimami ir savaitgaliais. Dėl smulkesnių informacijų, teirautis laiškais arba telefonu: HY 1-5290.

Uzgavėnių vakaras

Vasario 11 dieną, 4 val. p. p. Apreiškimo prapijos salėje įvyks MAIRONIO ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS Brooklynėje ruošiamas užgavėnių pasilinksminimas. Programa, užgavėnių papročiai, valės. Sokiams gros Rūtenio Club 10 orkestras. Ieinant aukojama.

Suvėlinta išleisti

Kadangi New Yorke ir apylinkėse dėl sniego keletą dienų buvo draudžiama važinėti automobiliais, o mūsų laikraštis spausdinamas kaip tik užmiestyje, tai šios savaitės Vienybės numeris skaitytojus gali pasiekti vėliau, negu paprastai.

Didžiajam lietuvių veikėjui

DR. M. J. VINIKUI MIRUS,

giliausios užuojautos jausmus reiškiamo žmonai Onai, sūnams Matui ir Juozui.

LIETUVIŲ SPAUDOS KLUBAS

DR. MATUI J. VINIKUI MIRUS,

reiškiamo užuojautą likusiems velionio šeimos nariams - žmonai Onai ir sūnams, dr. Matui ir Juozui Vinikams.

JONAS IR ONA VALAIČIAI

Rūta Lee Kilmonytė televizijos ekrane praėjus pirmadienį (perduota per Ch. 4) su aktorium Howard Duff. Šiose "Dante" misterijų programose Rūta Lee matoma dažnai. Plačiau apie Rūtą Lee žiūr. 1 psl.)

Parodos

Viktoro Vizgirdos tapybos ir vitražų paroda, kuri dėl pūgos buvo atidėta, atidaro ma šį sekmadienį Almaus galerijoje, 77 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y.

Vyt. Maželis, kuris portretais ir meniškais nuotraukomis yra žinomas visiems Amerikos lietuviams, vėl išstatė parodai nemažai savo kūrybos pavyzdžių Willoughby foto reikmenų krautuvėje, 110 W. 32 St., New York, skersai nuo Gimbels.

Telesforas Valfus, vienas iš kūrybingiausių liet. grafikų, jau Kanadoje įsigijusio pripažinimo, apžvalginė paroda įvyks Toronte, Viešosios bibliotekos parodų salėse, kovo 1 - 13 dienomis.

Aleksandra Merker, dailininkė, kurios darbu paroda atsidaroma vasario 12 d. Bergen County YMHA, Hackensack, N. J. Paroda tęsis iki vasario 26 d., lankoma kasdien (išskiriant savaitėmis) nuo 10 iki 5 val. p. p.

Mirė dr. Matas J. Vinikas

Vasario 8 d. vienoje New Yorko ligoninėje mirė dr. Matas J. Vinikas, SLA sekretorius, Amerikos lietuvių visuomenės žinomas veikėjas, buvęs Lietuvos diplomatinės tarnybos narys. Mirė širdies liga. Buvo 77 metų.

Vellionis kilęs iš Kapčiamiesčio, Suvalkijos, atvykęs į Ameriką praėjo šimtmečio pabaigoje, būdamas 16 metų. Pradžioje gyveno Shenandoah, Pa. Ten išmoko anglų kalbos ir vienu metu net buvo angliakasių unijos skyriaus sekretorium. Dar prieš pirmąjį pasaulinį, apie 1908 metus, M. J. Vinikas - Viniškaitis atvyko į New Yorką ir čia įstojo į Cooper Union institutą, kur studijavo chemiją. Be to, dirbo banke ir kitur. Brooklynėje įsteigė "jaunūmenės mokyklą", kurį laiką ateivius iš Lietuvos mokė anglų kalbos.

Taigi, visuomeninį bei kultūrinį darbą Vinikas pradėjo gana anksti, galima sakyti, nuo pat atvykimo iš Lietuvos. Visą gyvenimą buvo tautininkas liberalas, su dr. J. Šliupu ir kitais anų laikų veikėjais organizavęs Amerikos lietuvių Tautinę Sandarą ir jau tada buvęs aktyvus SLA narys, steigęs jaunuolių kuopas ir t.t. Bet ypač daug širdies, proto ir energijos vellionis Vinikas skyrė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo darbu pirmojo pa-

saulinio karo pabaigoje ir pokario metais. Amerikos lietuviams apsvienijus darbe dėl Lietuvos Valstybės atstatymo, Washingtono buvo įsteigtas Vykdomasis Komitetas, kuriam pirmininkavo M. J. Vinikas. 1919 metų rudenį Vykdomasis Komitetas Washingtono gauna valstybės departamento pripažinimą ir vykstantiems į Lietuvą jau vizuoja pasus. Tuo pačiu laiku buvo surinkta "milijono parašų" peticija JAV prezidentui, prašant pripažinti Lietuvą de jure. Netrukus sudaromas komitetas Lietuvos laisvės paskolos lakštams platinti, kuriam taip pat vadovauja M. J. Vinikas. Be to, Vinikui vadovaujant, Washingtono atidaro Lietuvos Atstovybę, kuri iki J. Vileišio kaip oficialaus Lietuvos valstybės atstovo atvykimo, atlieka visas su Lietuvos atstovavimu susijusias funkcijas.

Tai buvo didysis Lietuvos atstatymo darbymetis, kur vellionis Vinikas, kartu su dr. J. Bielskiu, adv. B. Mastaus-tininkas liberalas, su dr. J. Šliupu ir kitais anų laikų veikėjais, valdino vadovaujamą valdmenį. Dirbdamas Lietuvos Atstovybėje, vellionis Vinikas dar studijavo ir įsigijo chemijos daktaro laipsnį. 1924 m. dr. M. J. Vinikas išvyko į Lietuvą ir pradėjo dirbti užsienio reikalų ministerijoje. Bet jau sekančiais metais jis grįžta atgal į Ameriką ir, jo

pastangomis, Lietuvos valstybė gauna 12 milijonų dolerių paskolą. Vėliau, dėl nuomonių skirtumo pasitraukęs iš Lietuvos diplomatinės tarnybos, dr. M. J. Vinikas vėl grįžta į Ameriką ir 1933 metais išrenkamas SLA sekretoriaus pareigoms, kuriose jis išbūna iki mirties.

Vellionis giliame liūdesyje paliko žmoną Oną ir du sūnus, dr. Matą ir Juozą, kuriems reiškiamo užuojautą. Mirusiojo kūnas pašarvotas J. J. Garšvos laidojimo namuose, kur šį šeštadienio vakarą įvyks atsivėlinimas su vellioniu. Sekmadienį, apie 2 val. po pietų, kūnas išvežamas į krematoriumą.

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian newspaper, established by Juozas Paukstys in 1886, is published weekly by Juozas Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7 N. Y. Tel. AP 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.